

Dr. Ternyák Csaba egri érsek szentbeszéde, amellyel elindította a szinodális folyamat egyházmegyei szakaszát.

Kedves Testvérek!

Szent Benedek regulájában olvassuk: *„Valahányszor valami fontos tennivaló fordul elő a monostorban, hívja egybe az apát az egész közösséget, és adja elő maga, hogy miről van szó. És miután meghallgatta a testvérek tanácsát, mérlegelje magában, és amit hasznosabbnak ítél, azt cselekedje. Azért mondjuk, hogy mindnyájukat hívja meg a tanácsra, mivel gyakran a fiatalabbnak nyilatkoztatja ki az Úr azt, ami jobb.”*

Ennek szellemében hirdetett meg Ferenc pápa püspöki szinódust 2023-ra „Egy szinodális Egyházért” címmel. Úgy rendelkezett, hogy erre a nagy egyházi összejövetelre minden egyházmegyében készüljenek. Ennek keretében a mai szentmisében mi is az Egyház jövőjéért és a jövő Egyházáért imádkozunk.

Az elmúlt hétfőn volt Szent XXIII. János pápa emléknapja, azé a pápáé, aki 1959-ben meghirdette a II. Vatikáni Zsinatot, amely egyházunk megújulását eredményezte a múlt század közepén. Azt tapasztaljuk, hogy azóta a világban a különféle változások felgyorsultak, így érthető, hogy a szinódusok szerepe egyre fontosabb az egyházban.

A mai evangéliumban az apostolok versengéséről és Jézus ezzel kapcsolatos tanításáról hallottunk. A Mester nyilvánvalóvá tette, hogy nem olyan egyházat akart, ahol követői rangokért és magas beosztásokért küzdenek, mint ahogy az a világban van. *„Köztetek ne így legyen. Ha valaki közületek ki akar tűnni, legyen a szolgátok. Hisz az Emberfia sem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon és életét adja váltságuk sokakért.”* Ezt az ideált a pápák már az első századok óta fontosnak tartották, majd Nagy Szent Gergely pápa a VI. században kezdte alkalmazni magára a *servus servorum Dei*, Isten szolgáinak a szolgája kifejezést, amely azóta a pápák címei között található.

Ferenc pápa is a szolgálatra utalt a Hősök terén az eucharisztikus kongresszuson: *„Mit jelent Jézus nyomában járni? Azt jelenti, hogy járjuk az élet útját azzal a jézusi bizalommal, hogy Isten szeretett gyermekei vagyunk. Ugyanazon az úton járunk, mint Mesterünk, aki szolgálni jött, és nem azért, hogy neki szolgáljanak (vö. Mk 10,45). Azt jelenti, hogy mindennap odalépünk testvéreinkhez. Az Eucharisztia indít erre bennünket, hogy érezzük: egy test vagyunk, amelyet megtörnek a többiekért.”*

A pápa ebben a szellemben, a szolgálat szellemében akar új lendületet adni egyházunk életének. Ezért olyan kezdeményezéssel állt elő, amellyel ki akar mozdítani bennünket jól megszokott ritmusunkból és új utakra akar vezetni. Meghirdette, hogy a mai vasárnapon minden egyházmegyében indítsák meg a szinodális folyamatot a 2023-as szinódusra való felkészülés jegyében. Miről van szó valójában?

A Szentatya azt akarja, hogy nyíljunk meg a Szentlélek indítására, és vállaljuk fel azt a küldetésünket, amely minden megkeresztelt emberé, vagyis felelősség az evangéliumért, a misszióért, az egész egyházért. Így lehetünk aktív részesei az Egyház életének. A plébániákon, kisebb közösségeinkben, és a lelkeségi mozgalmakban, nők és férfiak, fiatalok és idősek, mindannyian meghívást kapunk arra, hogy

meghallgassuk egymást, hogy meghalljuk a Szentlélek sugallatait, aki azért jön, hogy emberi erőfeszítéseinket irányítsa, életet és életerőt leheljen az Egyházba, és közösségeinket megerősítse.

Olyan gondolattal és tervvel állt elő, olyan meghívót küldött az egész egyháznak a pápa, amely fel akar rázni bennünket megszokott vallásosságunkból és közös gondolkodást, egyfajta pezsgést akar elindítani. A cél, hogy egyre inkább olyan közösséggé formálódjunk, amely felvállalja küldetését, felelősséget érez az egész egyházért és részt vesz a misszióban.

Ferenc pápa a múlt vasárnapi szentmiséjén hangsúlyozta: nem új struktúráról van szó, a meghirdetett püspöki szinódus nem parlament, nem is véleménykutatás, hanem olyan egyházi esemény, ahol a főszereplő maga a Szentlélek. Az egyháznak állandó megújulásra van szüksége ahhoz, hogy az evangéliumot minél több emberhez el tudja vinni. A 2023-as szinódus címe: „Egy szinodális egyházért: közösség, részvétel és misszió”. A Szentatya lehetőséget akar nyújtani a párbeszédre, és arra hívja az egyházat, hogy újra felfedezze szinodális természetét. A fentiek értelmében szeretném, ha az Egri Főegyházmegyében is együtt haladnánk a pápa által mutatott úton. A mai ünnepélyes szentmisével nálunk is megkezdődik a szinódus egyházmegyei szakasza.

Amikor VI. Pál pápa létrehozta a püspöki szinódus intézményét, akkor nyomatékosan kiemelte, hogy nem a püspökök testülete kormányozza kollegiális formában az Egyházat, hanem reprezentatív testületük, a szinódus bölcsességével és tekintélyével tanácsadóként segíti a pápa tevékenységét. A püspöki szinódus 1965 óta tizenöt alkalommal gyűlt össze rendes formában, három esetben került sor rendkívüli tanácskozásra, és tizenegyszer rendeztek meg egy-egy földrésszel vagy térséggel foglalkozó szinódust. Ezeknek a nagy egyházi összejöveteleknek az előkészítésébe egyre inkább bevonják a helyi egyházakat. Mindannyian meghívást kaptunk arra, hogy részt vállaljunk az Egyház életéből és küldetéséből. Isten népének valamennyi tagja, nem csupán a papság, hanem a világiak ugyanúgy: lelkipásztori munkatársak, hitoktatók, egyházmegyei és plébániai szervezetek, férfiak, nők egyaránt. A kormányzás és a döntéshozatal továbbra a pápa és a püspökök hatáskörébe tartozik, de a kormányzás és döntéshozatal folyamatában jobban kell ügyelni a hívó emberek tapasztalataira és felismeréseire.

Merre akarja vezetni a Lélek az Egyházat? Ez a fő kérdés. Nem az egyház tanításának a megvitatásáról, nem doktrinális kérdésekről van tehát szó, még csak nem is látványos és nagyszabású eseményekre van szükség, hanem arra, hogy az Egyház valamennyi tagja beszámolhasson róla, milyen tapasztalatai vannak szűkebb és tágabb közösségében. A fő cél tehát Isten egész népének figyelmes meghallgatása és annak közös megvitatása, hogy miként lehet közösen teljesíteni Isten akaratát az új évezredben.

Éljük meg a szinódusra való felkészülést kegyelmi időszaknak. Legyen ez alkalom egymás meghallgatására, a Szentlélek befogadására, az imádságra, az elcsendesedésre. Kövessük életünkben Isten stílusát, legyünk a közelség, az együttérzés és a gyengédség Egyháza! Vezessen bennünket ezen az úton a Szentlélek Úristen! Ámen.

Egri Bazilika, 2021. október 17.